

MA02 2023-11-13

LANDINFORMATION

Mongoliet

Underlag till bedömning av ursprungsländer (version 2.0)

2025-02-25

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Den här rapporten är framtagen av Migrationsverket i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Migrationsverket: Landinformation: Mongoliet. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer (version 2.0)

Framställd av: Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys –
Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.

Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation,
Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2025.

Datum: 2025-02-25

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	6
1.1	Tidigare versioner.....	6
1.2	Om rapporten och dess syfte	6
1.3	Internationella index och EU-praxis.....	6
2.	Den mongoliska staten.....	7
2.1	Nationell suveränitet.....	7
2.2	Territoriell kontroll och interna oroligheter.....	8
2.3	Statsskick.....	8
2.3.1	Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet.....	8
2.3.2	Folkets delaktighet och förtroende	10
2.3.3	Politisk situation och stabilitet.....	11
3.	Allmänna fri- och rättigheter	12
3.1	Politiska rättigheter.....	12
3.2	Religionsfrihet	14
3.3	Etniska minoriteter	15
3.4	Utsatthet på grund av kön.....	15
3.5	Hbtqi-personer.....	18
3.6	Personer med funktionsnedsättning.....	20
3.7	Barn	22
3.8	Rätten till liv, kroppslig integritet, frihet och personlig säkerhet	23
3.8.1	Dödsstraff	23
3.8.2	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.....	24
3.8.3	Frihetsberövande	25
3.8.4	Offer för människohandel.....	26
3.8.5	Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar	27
3.8.6	Miljökatastrofer	27
4.	Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter.....	28
4.1	Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet	28

5. Non-refoulement	31
Källförteckning	32
Elektroniska källor	32
Bilaga	37

1. Inledning

1.1 Tidigare versioner

Denna rapport publicerades första gången den 18 september 2020. Migrationsanalys gör en årlig översyn och uppdaterar om något väsentligt i landet har förändrats eller om något i övrigt skett som på grund av sin vikt och potential bör komma rättsavdelning till del. Denna version är en grundlig uppdatering och rapporten har försetts med aktuella referenser. Huvudsaklig research för uppdateringen pågick till augusti 2024. Därefter har viss tillkommande information infogats i rapporten i februari 2025.

Version	Titel	Datum	Rapportnummer
1.2	Mongoliet. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2023-07-21	47592
1.1	Mongoliet. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2022-04-29	46880
1.0	Mongoliet. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2020-09-18	45543

1.2 Om rapporten och dess syfte

Rapporten är framtagen efter en beställning av Migrationsverkets rättsavdelning och har i syfte att vara ett underlag för upprättandet av en förteckning över säkra ursprungsländer. Underlaget omfattar ett antal faktorer som enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska bedömas för att avgöra om ett land är ett säkert ursprungsland.¹ Dessa faktorer är relaterade till bl.a. ett lands funktionalitet som rättsstat och skyddet för medborgerliga fri- och rättigheter. Underlaget i sig utgör en översiktlig beskrivning av dessa områden, men löpande hänvisas till relevant och specifik rapportering som ger en mer ingående förståelse för den aktuella situationen.

Migrationsanalys tar inte ställning till om Mongoliet är att betrakta som ett säkert ursprungsland eller inte.

1.3 Internationella index och EU-praxis

Tabellen här nedanför ger en överblick över hur Mongoliet rankas i en rad internationellt välrenommerade index. Den visar också vilka EU-länder som har fört upp Mongoliet på en nationell lista över säkra ursprungsländer. Sammanvägda kan de

¹ EU, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#)

ses som indikatorer på situationen i landet. Det är dock viktigt att notera att indexen skiljer sig åt i vad de mäter. I en internationell jämförelse mäter Bertelsmann Stiftung graden av demokrati och marknadsekonomi, Economist Intelligence Unit likaså graden av demokrati, World Justice Project rättsstatens utveckling inom ett antal områden och Freedom House allmänna rättigheter. Siffrorna som redovisas är de som var aktuella vid rapportens framtagande.

Mongoliet i internationella index ²		Mongoliet som säkert ursprungsland ³
Bertelsmann Stiftung (1–10) ⁴	7,25	Cypern Danmark Frankrike Nederländerna ⁵ Norge Schweiz Sverige Tjeckien Österrike
Economist Intelligence Unit (0–10)	6,5	
World Justice Project (0–1)	0,53	
Freedom House (0–100)	84	

2. Den mongoliska staten

2.1 Nationell suveränitet

Mongoliet tillhör östra Asien och angränsar till Ryssland i norr samt Kina i öst, syd och väst.⁶ Den mongoliska staten har sitt ursprung i 1200-talets enande av olika nomadstammar under Djinghis Khan, vars herravälde inom några decennier expanderade till ett imperium.⁷ Mongolimperiet föll dock gradvis samman och mongolerna drog sig tillbaka till sitt ursprungliga geografiska område, vilket under 1600-talet erövrades av det kinesiska riket. Under 1920-talet drevs dock Kina tillbaka då en

² Inom parentes indikeras de värden skalorna baseras på, från sämsta till bästa möjliga poäng.

³ Information om olika länders listning återfinns på en interaktiv karta som administreras av EUAA: [Who is Who - Who is Who in International Protection in the EU+: Countries Applying the Concept of Safe Countries in the Asylum Procedure](#) (hämtad 2025-02-20)

⁴ Bertelsmann Stiftung mäter flera olika parametrar i sina årliga rapporter, denna siffra avser den politiska utvecklingen (eng. "political transformation").

⁵ Nederländerna listar Mongoliet som ett säkert ursprungsland men har undantagit kategorierna: HBTQI-personer, personer som står inför straffrättsligt åtal i hemlandet samt MR-försvare som har varit utsatta och måste förlita sig på hemlandsmyndigheterna för beskydd.: EUAA, Applying the concept of safe countries in the asylum procedure, 2022-12-01, [url](#), s. 7–8

⁶ UI, Landguiden [betaltjänst], Geografi och klimat, 2020-01-06, [url](#)

⁷ The Mongolian Journal of International Affairs, Mongolia as a Modern Sovereign Nation-state, 2006, [url](#), s.77

prosovjetisk mongolisk rörelse fick stöd av Sovjetunionen i utbyte mot en sovjetvänlig regering i Ulan Bator.⁸ Självständighet från Kina uppnåddes 1921,⁹ och 1924 utropades, med stöd av Sovjet, den Mongoliska folkrepubliken. Författningen efter sovjetisk modell gav kommunistpartiet maktmonopol och under nästföljande sex decennier styrdes Mongoliet enligt sovjetisk modell under starkt inflytande av Sovjetunionen.¹⁰ Under 1989–90 inspirerade kommunismens fall i Östeuropa till motstånd mot rådande system även i Mongoliet som under 1990-talet slog in på en demokratisk reformbana.¹¹ Först därefter har Mongoliet fullt ut uppnått suveränitet.¹² De sovjetiska trupper som varit stationerade i landet drogs tillbaka och de sista soldaterna lämnade Mongoliet under 1992.¹³

2.2 Territoriell kontroll och interna oroligheter

Den mongoliska statens territoriella integritet har inte utmanats sedan landets övergång till ett demokratiskt system under 1990-talet. Det har mobiliserats olika proteströrelser mot exempelvis statlig korruption och specifik politik, men det har inte funnits organiserade grupper som varit starka nog att utgöra hot mot statens existens och våldsmonopol.¹⁴ Det föreligger inget våld baserat på sociala, etniska eller religiösa skillnader. Även om befolkningen i viss utsträckning har ifrågasatt kvalitén hos landets demokratiska institutioner har inga större våldsincidenter skett sedan protesterna efter valet 2008. Politiska samt civila demonstrationer är vanligt förekommande, men de sker typiskt sett fredligt och utan att eskalera till våldsamma sammandrabbningar med myndigheterna. Under 2022 hölls dock en rad högljudda protester mot högt uppsatta personer som varit inblandade i en korruptionsskandal relaterad till kolexport. Flera sammandrabbningar skedde då med polis.¹⁵

2.3 Statsskick

2.3.1 Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet

Mongoliet är en demokratisk republik och enhetsstat.¹⁶ Efter nästan 70 år av planekonomi och enpartisystem övergick Mongoliet under 1990-talet till marknadsekonomi och flerpartisystem. En ny konstitution antogs 1992 av landets första demokratiskt valda parlament. Konstitutionen föreskriver maktindelning mellan den dömande, exekutiva och lagstiftande makten.¹⁷

⁸ UI, Landguiden [betaltjänst], Äldre historia, 2020-03-04, [url](#)

⁹ Encyclopædia Britannica, Mongolia, Independence and revolution, odaterad, [url](#); UI, Landguiden [betaltjänst], Seder och bruk, 2020-03-10, [url](#)

¹⁰ UI, Landguiden [betaltjänst], Äldre historia, 2016-06-07, [url](#)

¹¹ UI, Landguiden, Modern historia, [url](#) [betaltjänst]

¹² The Mongolian Journal of International Affairs, Mongolia as a Modern Sovereign Nation-state, 2006, [url](#), s.77f

¹³ UI, Landguiden, Modern historia, [url](#) [betaltjänst]

¹⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 6

¹⁵ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 30

¹⁶ UI, Landguiden, Inrikespolitik och författning, [url](#) [betaltjänst]

¹⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, [url](#), s. 4, 10

Enligt artikel 20 i konstitutionen är parlamentet (*The State Great Khural*) landets högsta statliga organ.¹⁸ Parlamentet utgör lagstiftande makt och bekräftar utnämningen av premiärminister, som i sin tur utser regeringsmedlemmar.¹⁹ Parlamentsledamöterna utses i allmänna val vart fjärde år.²⁰ Antalet ledamöter har genom lagändring 2023 utökats från 76 till 126.²¹

Det politiska systemet i Mongoliet kännetecknas av semi-presidentialism och den verkställande makten utövas av regeringen, ledd av premiärministern.²² Presidenten är statschef samt överbefälhavare och utses i allmänna val för en mandatperiod om sex år.²³ Presidenten är, enligt konstitutionen, i sitt arbete ansvarig inför parlamentet,²⁴ och har särskilda befogenheter inom försvars- och utrikespolitik.²⁵ Under slutet av 2019 antogs lagändringar för att stärka premiärministerns makt samt begränsa framtida presidenter till en sexårig mandatperiod, istället för den tidigare möjligheten att inneha ämbetet under två fyraårsperioder.²⁶

Statsförvaltningens arbete regleras i speciallag. Enligt *Law on Civil Service* ska den offentliga förvaltningen strikt följa vad som stadgas i konstitutionen och andra lagar, upprätthålla grundläggande nationella intressen samt tjäna folket och lojalt tillhandahålla service.²⁷ Förvaltningen har dock länge varit starkt politiserad. Rekrytering har baserats på politisk tillhörighet och med omfattande personalbyte vid varje politiskt maktskifte.²⁸ Effektiv implementering av olika policyer har ofta underminerats på grund av att politiska aktörer prioriterat sina särintressen.²⁹

Politiska tillsättningar inom statsförvaltningen är fortfarande vanligt, men det har på senare år bedrivits ett reformarbete för att förbättra statsförvaltningen och göra den mer meritbaserad. Politisk dominans av ett enda parti, styrande *Mongolian People's Party*, bromsar dock utvecklingen och begränsar insynen i problem kopplat till tjänstetillsättning.³⁰

Domstolsväsendet består av Konstitutionsdomstolen, Högsta domstolen, huvudstads- och provinshuvudstadsdomstolar samt läns- och distriktsdomstolar. Det finns också ett rättsligt råd, JGC (*The Judicial General Council*), med ansvar för att säkra rättsväsendets oberoende genom att utse domare och försäkra sig om deras opartiskhet. Rådet saknar dock befogenhet att utreda missförhållanden och har stått i beroendeförhållande till den politiska makten, i synnerhet presidenten, vilken ur-

¹⁸ Constitute, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#), artikel 20

¹⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 11

²⁰ UI, Landguiden, [betaltjänst] Inrikespolitik och författning, [url](#)

²¹ OSCE & ODIHR, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, mars 2024, [url](#), s. 1

²² OSCE & ODIHR, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, mars 2024, [url](#), s. 3

²³ UI, Landguiden, Inrikespolitik och författning, [url](#) [betaltjänst]

²⁴ Constitute, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#), artikel 35.1

²⁵ OSCE & ODIHR, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, mars 2024, [url](#), s. 3

²⁶ Freedom House, Freedom in the World 2020, Mongolia, [url](#); OSCE & ODIHR, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, mars 2024, [url](#), s. 4, not 2

²⁷ UNDP, Law of Mongolia on Civil Service (revision), 2017, [url](#), artikel 5.1

²⁸ OECD, Anti-Corruption Reforms in Mongolia, 2019, [url](#), s. 9

²⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 31

³⁰ UNDP, Advancing Mongolia's civil service reform: Professional and citizen centered civil service, 2023-11-01, [url](#); Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 33

sprungligen godkände rådets medlemmar. Enligt en lagändring under 2021 ändrades dock presidentens mandat att godkänna medlemmarna. Numera väljs majoriteten av rådets medlemmar av ett domarråd och resterande väljs av parlamentet.³¹

De demokratiska institutionerna i landet åtnjuter generellt legitimitet hos alla relevanta politiska aktörer.³²

2.3.2 Folkets delaktighet och förtroende

Trots ekonomiska svårigheter och avsaknaden av demokratiskt arv finns det i Mongoliet sedan 1990-talet ett starkt folkligt stöd för demokrati som styrelseskick. Regeringens oförmåga att stävja korruption samt stärka en inkluderande ekonomisk tillväxt har dock ökat missnöjet. Politiska partier ses av allmänheten som särskilt korrupta och generellt sett föredrar mongoler att förlita sig på personliga eller lokalt förankrade relationer, vilket har sin grund i både kommunisttiden och nomadkulturens traditioner av självförsörjning.³³

Två partier har dominerat politiken sedan 1990-talet: *Mongolian People's Party* (MPP) och *Democratic Party* (DP).³⁴ De politiska partierna bygger sina medlemsbaser kring beskyddarnätverk snarare än utifrån politiska ideologier, och representanter för stora företagsgrupper har en viktig roll i finansiering och styrning av de två största partierna.³⁵

Vallagarna är vanligen rättvisa, men ändras ofta nära inpå val vilket tenderar att gynna de dominerande partierna.³⁶

Under 2023 infördes lagändringar i valsystemet. Majoritetsvals systemet ändrades till ett mixat system där 78 av de 126 parlamentsledamöterna tillsätts genom ett majoritetssystem, medan resterande tillsätts genom proportionell representation. Lagändringarna infördes i syfte att stärka och öka mångfalden inom parlamentet, men gynnar enligt vissa bedömare fortsatt de största partierna.³⁷

Valdeltagandet i parlamentsvalet i juni 2024 var knappt 70 procent.³⁸ I presidentvalet 2021 var valdeltagandet knappt 60 procent.³⁹

³¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 11–12

³² Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 15

³³ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 14f

³⁴ UI, Landguiden, Inrikespolitik och författning, [url](#) [betaltjänst]

³⁵ Freedom House, Freedom in the World 2020, Mongolia, [url](#), avsnitt B1

³⁶ Freedom House, Freedom in the World 2020, Mongolia, [url](#), avsnitt A3

³⁷ OSCE & ODIHR, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, mars 2024, [url](#), s. 4–5

³⁸ VOA, Mongolian PM declares victory in polls dominated by corruption, economy, 2024-06-20, [url](#); Montsame, The 2024 State Great Khural Election of Mongolia: Voter Turnout Reaches 69,3 percent, 2024-06-28, [url](#)

³⁹ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), A1

De demokratiskt valda politikerna har en betydande makt att styra landet. Politiska partier är dock fortfarande nära länkade till företag och andra stöd- och beskyddar-grupperingar, vilket innebär stora utmaningar när det gäller att implementera en effektiv och långsiktig politik.⁴⁰

Enligt Bertelsmann Stiftung har allmänhetens förtroende för politiska partier nått rekordlåga nivåer de senaste åren.⁴¹ Allmänheten ser politiska partier som en viktig del av demokratin, men det finns ändå ett utbrett förakt gentemot de två dominerande partierna i landet. En av orsakerna till detta är att de ses som verktyg för olika eliter och byråkrater att tillgodose sina egna intressen.⁴²

2.3.3 Politisk situation och stabilitet

Sedan den fredliga revolutionen och övergången till flerpartival på 1990-talet har Mongoliet etablerat sig som demokrati. Politiska fri- och rättigheter har stadigt institutionaliserats,⁴³ och val hålls regelbundet på både nationell och lokal nivå med fredliga maktskiften som följd.⁴⁴ Det finns inga otillbörliga hinder för oppositionella partier att nå makten genom val, dock finns svårigheter, exempelvis i form av partifinansiering.⁴⁵

Mongoliet har ofta framhållits som en ”ö eller oas av demokrati” i hjärtat av Asien till följd av sina framsteg med att uppnå demokratisk stabilitet. Efter decennier av reformer har dock korruption och nepotism i ökande grad kommit att utgöra hot som eroderar rättssäkerhet och medborgarnas tillit till politiska institutioner.⁴⁶ Under 2018 var riksdagspolitiken instabil och kretsade kring två stora korruptionshärvor. Den ena härvan rörde förmånliga företagslån där majoriteten av dem som beviljats lån anklagades för att ha anknytning till statstjänstemän. Den andra korruptionshärvan handlade om 2016 års val där politiska poster för MPP ska ha utlovats i utbyte mot donationer. Motsättningar till följd av dessa korruptionsfall ledde till allmänna protester i huvudstaden samt till att riksdagen stängde ner mellan november 2018 och januari 2019. Fyra ministrar avgick till följd av den avslöjade korruptionen, två avskedades och två sade upp sig efter misstroendevotum.⁴⁷

Under 2022 hölls större protester i landet på grund av korruption kopplad till landets kolindustri. Myndigheterna tillsatte då en utredningskommitté och flera höga politiker och tjänstemän greps. Strafflagen ändrades också, och strängare straff för korruptionsbrott infördes.⁴⁸

⁴⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 38; Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 9

⁴¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 4

⁴² Uvsh, Delgerjargal, Party Politics, Unexpected Democratization, and Hopeful Consolidation in Mongolia, 2023, [url](#), s. 94–95

⁴³ Freedom House, Freedom in the World 2020, Mongolia, [url](#), overview

⁴⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 4; UI, Landguiden, Demokrati och rättigheter, 2019-08-19, [url](#) [betaltjänst]

⁴⁵ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), B2

⁴⁶ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 5

⁴⁷ European Commission, The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance (‘GSP+’) assessment of Mongolia covering the period 2018-2019, 2020-02-10, [url](#), s. 3-4

⁴⁸ OSCE/ODIHR/European Parliament, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, Statement of preliminary findings and conclusions, [url](#), s. 4

Korruption utgör dock alltså en av de stora utmaningarna för Mongoliet, och förtroendet för att regeringen och rättsväsendet tar itu med problemet är lågt.⁴⁹

3. Allmänna fri- och rättigheter

3.1 Politiska rättigheter

Grundläggande demokratiska fri- och rättigheter, såsom åsikts- och yttrandefrihet, pressfrihet och församlingsfrihet åtnjuter ett grundlagsskydd i konstitutionen.⁵⁰

Alla vuxna, förutom personer i förvar, har fullständiga politiska rättigheter. Dessa rättigheter respekteras också generellt sett, enligt Freedom House, även om exempelvis kvinnor, trots kvotering, är underrepresenterade inom politiken. Hbtqi-personer är föremål för viss diskriminering vilket hämmar deras möjligheter att arbeta för sina rättigheter inom den politiska sfären, även om sådant arbete ökat på senare år.⁵¹

Bertelmanns Stiftung framhåller att medborgerliga rättigheter inte alltid är tillräckligt respekterade och att exempelvis åtgärder för att skydda fysisk integritet och förebygga tortyr är otillräckliga. De årliga rapporterna från Mongoliets nationella MR-kommission (NHRCM) visar på åtskilliga kränkningar, såsom övergrepp begångna av polis eller undermåliga förhållanden i förvarsanläggningar.⁵²

När det gäller pressfriheten har den länge respekterats generellt sett,⁵³ även om bevakningen varit partisk. Ett brett spektrum av perspektiv har ändå funnits representerade i medioutbudet. Många mediehus är dock beroende av finansiering från sina politiskt anknutna ägare, och många journalister utövar själv censur för att inte stöta sig med politiska och affärsmässiga intressen eller riskera kostsamma förtalsrättegångar.⁵⁴

I januari 2020 trädde en lagändring i kraft i den mongoliska strafflagen, artikel 13.14, vilket innebar en kriminalisering av handlingen ”att sprida falsk information”. Organisationerna Transparency International och Article 19 varnade i samband med detta för en allt svårare situation för oberoende media.⁵⁵

Kritiker menar att de senaste lagändringarna som rör ”spridning av falsk information” samt ett förbud mot förtal har gett myndigheterna större makt att ingripa mot journalister.⁵⁶ Under 2024 dömdes den kvinnliga journalisten Unurtsetseg Naran till

⁴⁹ European Commission, The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2020 – 2022, 2023-11-21, [url](#), s. 2

⁵⁰ Constitution, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#), artikel 16

⁵¹ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), B4

⁵² Bertelmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 13

⁵³ Freedom House, Freedom in the World 2020, Mongolia, [url](#); Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#)

⁵⁴ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), D1

⁵⁵ Article 19 & Transparency International, Mongolia: Criminalization of defamation is another disturbing attack on media freedom, threatening anti-corruption efforts, 2020-04-29, [url](#)

⁵⁶ France 24, Hard-hitting journalist ensnared in Mongolia's press freedom crackdown, 2024-06-12, [url](#)

nästan fem års fängelse, bl. a. för brottet att ha ”spridit falsk information”. Hon är välkänd i Mongoliet för sin kritiska bevakning och har tidigare anklagats för förtal. Samtliga dessa tidigare klagomål ska ha kommit från politiker.⁵⁷

Enligt Reportrar utan gränser *World Press Freedom Index* har pressfriheten markant försämrats det senaste. Indexet rankar 180 länder utifrån situationen för pressfrihet och journalisters frihet, och Mongoliet har gått från plats 73⁵⁸ år 2020 till plats 109 under 2024.⁵⁹

Det mongoliska civilsamhället omfattar åtskilliga organisationer, såsom NGO:er, fackföreningar, olika kooperativ och intressegrupper.⁶⁰ I mitten av 2018 var över 17 000 civilsamhällesorganisationer registrerade hos mongoliska myndigheter. Begränsad finansiering, bemanning och kapacitet innebar dock att endast en mindre andel av dessa hade reguljär verksamhet. Över 80 procent av organisationerna var baserade i huvudstaden.⁶¹

Enligt Freedom House verkar många civilsamhällesgrupper utan restriktioner, men enskilda aktiva inom civilsamhället rapporterar ibland om förekomsten av hot och trakasserier under sitt arbete.⁶²

FN:s särskilde rapportör angående situationen för människorättsförsvarare bedömde 2019 Mongoliet som ett relativt säkert land för MR-försvarare. Enstaka fall av attacker och övergrepp mot människorättsförsvarare förekom, men inga mönster av systematiska övergrepp kunde observeras enligt rapportören. Rapportören framhöll dock att den relativt säkra miljön inte samtidigt innebar en gynnsam miljö för människorättsförsvarare att verka i.⁶³

Som svar på rekommendationer från FN lämnades i maj 2020 ett nytt lagförslag om människorättsförsvarare till parlamentets talman. Lagförslaget innebar att MR-försvarare ska ges legal status och syftar till att ge dem skydd. Förslaget innebar också upprättande av ett system för människorättsförsvarare att tillvarata sin rätt när deras rättigheter kränks.⁶⁴ Lagen antogs sedan i april 2021, men farhågor fanns hos flertalet organisationer att en del vaga formuleringar i lagen skulle kunna användas mot MR-försvarare. Ett exempel är artikel 8.1.3 i lagen som stipulerar att

⁵⁷ VOA, Mongolia sentences prominent journalist to nearly 5 years in prison, 2024-07-19, [url](#)

⁵⁸ Där 1 utgör det land med bästa förhållanden för mediefrihet.

⁵⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 10; Reporters without Borders, World Press Freedom Index 2024, [url](#)

⁶⁰ Bertelmanns Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 27

⁶¹ Asian Development Bank (ADB), Civil Society Brief : Mongolia, april 2019, [url](#), s. 3

⁶² Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), E2

⁶³ UN OHCHR, Mongolia: UN expert warns against setbacks in rule of law and shrinking space for civil society, 2019-05-13, [url](#)

⁶⁴ CIVICUS, Progress on Human Rights Defender's Bill in Mongolia but Defamation Laws put Media at risk, 2020-06-17, [url](#)

MR-försvare inte får skada någons heder och rykte.⁶⁵ Även under 2024 rapporterades om trakasserier mot MR-försvare, i synnerhet de som verkar för miljö rättigheter i förhållande till gruvbrytning.⁶⁶

För mer information om medborgerliga- och politiska rättigheter i Mongoliet rekommenderas följande rapporter:

- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2024 Country Report – Mongolia*, [url](#)
- European Commission, *The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2020-2022*, 2023-11-21, [url](#)
- Freedom House, *Freedom in the World – Mongolia, 2024*, [url](#)
- United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, 2024-04-23, [url](#)

3.2 Religionsfrihet

Under 1990-talet kom religionen att återuppväckas efter att ha underkuvats under kommunisttiden. Enligt en folkräkning från 2020 är ca 60 procent av befolkningen över 15 år religiösa. Av de personer som identifierar sig som religiösa är ca 87 procent buddister, 5 procent muslimer, 4 procent shamanister och 2 procent kristna, medan resterande tillhör andra religioner. Även om vissa högt uppsatta statstjänstemän är djupt religiösa finns det inga religiösa grupper som har ett avgörande inflytande på politik och beslutsfattande i landet.⁶⁷

Den mongoliska konstitutionen garanterar religionsfrihet och förbjuder diskriminering baserad på religiös tillhörighet. Konstitutionen fastställer också en separation av statens och religiösa institutioners aktiviteter.⁶⁸ I praktiken är individer fria att utöva sin religion, men religiösa samfund måste registrera sig hos myndigheterna. Sådan registrering sker lokalt och kan innebära variationer avseende registreringsprocedurerna.⁶⁹ Under 2023 rapporterade en del kristna grupper om svårigheter och tidsutdräkt vid registrering, medan andra grupper rapporterade förenklade procedurer vid förnyelse av registrering.⁷⁰

⁶⁵ Forum Asia, Mongolia: New law protecting human rights defenders welcomed but problematic clauses raise concerns, 2021-05-20, [url](#)

⁶⁶ United Nations, Experts of the Committee against Torture Commend Mongolia for Committing to Abolish the Death Penalty, Raise Questions on Interrogation Rooms and Extradition Agreements, 2024-11-13, [url](#)

⁶⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 6

⁶⁸ USDOS, 2023 Report on International Religious Freedom: Mongolia, [url](#), section II

⁶⁹ USDOS, 2023 Report on International Religious Freedom: Mongolia, [url](#), section II

⁷⁰ USDOS, 2023 Report on International Religious Freedom: Mongolia, [url](#)

Proselytism, att värva anhängare till en annan religion, är begränsat enligt lag,⁷¹ och från NGO-håll har påtalats att detta lagrum är vagt och kan komma att missbrukas när det gäller vissa religiösa grupper, exempelvis kristna för vilka missionen ofta är central.⁷²

För mer information om religionsfrihet i Mongoliet rekommenderas följande rapporter:

- USDOS, *2023 Report on International Religious Freedom: Mongolia*, [url](#)
- European Centre for Law and Justice, *Religious Freedom in Mongolia*, 2019, [url](#)

3.3 Etniska minoriteter

Mongoliet är ett relativt homogent land med cirka 90 procent av befolkningen av mongolisk härkomst (ca 85 procent av dessa utgörs av khalkhamongoler, resterande durvuder samt andra mongolgrupper). Det finns i landet en relativt stor kazakisktalande, muslimsk minoritet i framförallt provinsen Bayan-Ölgii i nordvästra Mongoliet. Det finns också mindre turkisktalande minoriteter samt ursprungsfolk i de västra och norra delarna av landet: uigurer, uzbeker, tuviner med flera.⁷³

Den mongoliska konstitutionen förbjuder diskriminering på grund av etnisk och social tillhörighet.⁷⁴ Det föreligger inget pågående våld baserat på etniska, religiösa eller sociala skillnader i landet.⁷⁵ Mongoliets starka beroende av sina naturresurser för ekonomisk utveckling har dock negativa effekter för vissa lokalsamhällen. Det kontroversiella gruvprojektet Oyu Tolgoi i södra Mongoliet har väckt motstånd bland lokala boskapsskötare och civilsamhällesgrupper för den förstörelse projektet kommer orsaka i omgivande miljöer. Nomadiserade boskapsskötares livsuppehåll hotas av både gruvan och den infrastruktur som förbinder gruvan med Kina, och klagomål framförs om otillräcklig kompensation för detta. Växande nationalism i Mongoliet har delvis sin grund i missnöjet med internationella bolags roll i landets utvinning av naturresurser, vilket ökat på aversionen mot utlänningar, i synnerhet mot kinesiska medborgare. Detta återspeglas i olika incidenter, vissa av våldsamt art, riktade mot migranter, utländska minoriteter och besökare.⁷⁶

3.4 Utsatthet på grund av kön

Mongoliet har ratificerat konventionen om avskaffande av alla former av diskriminering mot kvinnor (CEDAW) samt dess tilläggsprotokoll om enskild klagorätt.⁷⁷

⁷¹ USDOS, *2023 Report on International Religious Freedom: Mongolia*, Executive summary, [url](#)

⁷² European Centre for Law and Justice, *Religious Freedom in Mongolia*, 2019, [url](#), s. 4

⁷³ Minority Rights Group International (MRGI), *World Directory of Minorities and Indigenous Peoples, Mongolia, Minorities and Indigenous Peoples*, uppdaterad maj 2020, [url](#)

⁷⁴ Constitution, *Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001*, [url](#), artikel 14.2

⁷⁵ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2024 Country Report – Mongolia*, 2024-03-19, [url](#), s. 30

⁷⁶ MRGI, *World Directory of Minorities and Indigenous Peoples, Mongolia, Minorities and Indigenous Peoples*, uppdaterad maj 2020, [url](#)

⁷⁷ UD, *Mänskliga rättigheter i Mongoliet 2007*, [url](#), s. 2

Diskriminering på grund av kön är också förbjudet enligt den mongoliska konstitutionen.⁷⁸ I praktiken förekommer dock diskriminering.⁷⁹ Tillämpningen brister tidvis avseende de lagar som ska garantera jämlikhet i tillgång till utbildning, arbetstillfällen och offentliga ämbeten, och kvinnor har högre sannolikhet att bli anställda inom lågkvalificerade yrken, trots att de generellt har högre utbildningsgrad än män.⁸⁰

Kvinnor är vidare underrepresenterade inom politiken. Under 2023 var endast cirka 18 procent av parlamentarikerna kvinnor.⁸¹ Samma år infördes dock en lagändring som föreskriver könskvotering och innebär att minst 30 procent av partikandidaterna inför val måste vara kvinnor. Vid valen 2028 ska denna kvot utökas till 40 procent.⁸² Denna lagändring synes ha haft effekt och sedan parlamentsvalet 2024 är cirka 25 procent av parlamentarikerna kvinnor.⁸³

Våld i nära relationer är ett allvarligt och utbrett problem, även om medvetenheten om det ökat avsevärt.⁸⁴ Familjevåld kriminaliserades i februari 2017 när *The Law on Combating Domestic Violence* trädde i kraft.⁸⁵

En undersökning genomförd av FN:s befolkningsfond under 2017 visade att cirka 30 procent av kvinnorna i Mongoliet varit utsatta för fysiskt våld av sin partner, medan cirka 17 procent varit utsatta för fysiskt våld från andra personer än partnern. Nästan 60 procent av kvinnorna som haft en partner hade någon gång under sin livstid varit utsatta för någon form av våld från sin partner (ekonomiskt och psykiskt våld inräknat). Endast cirka 10 procent av de kvinnor som utsatts för allvarligt⁸⁶ sexuellt våld av en icke-partner anmälde detta till polis. Tio procent av kvinnorna i studien hade blivit utsatta för sexuella övergrepp innan de fyllt femton år.⁸⁷

Under 2020 uttryckte FN fortsatt oro över den omfattande förekomsten av våld mot kvinnor i Mongoliet, i synnerhet familjevåld och sexuellt våld. Även om en rad åtgärder vidtagits och framsteg gjorts noterades i rapporten att könsbaserat våld och familjevåld alltjämt tenderade att ses som privata angelägenheter.⁸⁸

Under 2022 rapporterade FN:s särskilda rapportör med fokus på våld mot kvinnor att Mongoliet genomfört viktiga åtgärder för att motverka könsbaserat våld mot kvinnor och flickor. Många utmaningar bestod dock, enligt rapportören, för att fullt ut uppfylla internationella förpliktelser att förebygga och bestraffa sådant våld. Rapportören poängterade vidare vikten av att den mongoliska regeringen inte enbart fokuserar på våld i hemmet utan vidgar sin syn inom området så att också

⁷⁸ Constitute, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#), artikel 14.2

⁷⁹ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), F4

⁸⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 25

⁸¹ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), B4

⁸² Congressional Research Service, Parliamentary Elections in Mongolia, 2024-07-09, [url](#), s. 2

⁸³ IDEA, In Mongolia, electoral reform ushers in a record number of women to parliament, 2024-07-11, [url](#)

⁸⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 12; USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

⁸⁵ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 12

⁸⁶ Enligt studien inkluderas i allvarligt sexuellt våld, våldtäkt, påtvingat samlag efter konsumtion av droger eller alkohol samt tvång eller övertalning till samlag med flera män samtidigt.: UNFPA, [url](#), s. 14.

⁸⁷ UNFPA, Breaking the Silence for Equality, 2018, [url](#), s. 16, 38, 64

⁸⁸ UN OHCHR, Compilation on Mongolia, 2020-03-06, [url](#), s. 8

andra typer av könsbaserat våld adresseras, exempelvis på arbetsplatser eller online.⁸⁹

FN-rapportören noterade i sin rapport att antalet statliga skyddsboenden och center för kvinnor ökat till 38 stycken i december 2021. Trots ökningen var antalet lågt och aktörer inom civilsamhället behövde gå in och ta en ledande roll för att erbjuda service till våldsoffer. Stöd till offer i landsbygdsområden har varit en utmaning och vissa statliga skyddsboenden har drivits av brottsbekämpande myndigheter, vilket i praktiken inneburit en form av skyddsarrest. Fördomar och könsstereotyper påverkar fortfarande arbetet inom exempelvis polis och social service, och det har ibland inneburit att offer pressats till att ta tillbaka klagomål för att bevara familjens enhet och förövarens rykte.⁹⁰ Enligt rapportören var det också få kvinnor som anmälde att de utsatts för fysiskt och sexuellt våld av en partner.⁹¹

FN:s Tortyrkommitté CAT noterade i slutet av 2024 vissa framsteg i arbetet för att motverka könsbaserat våld, däribland ökningen av antalet skyddsboenden för personer som fallit offer för sexuellt våld eller våld i hemmet, liksom etablerandet av en jourtelefon. Våldtäkt inom äktenskapet är kriminaliserat genom *Law on Combating Domestic Violence*, dock ej i strafflagen. Kommittén uttryckte dock oro över otillräcklig resurstilldelning inom området och noterade ett lågt antal åtal och domar trots en hög uppskattning av den faktiska förekomsten av våld i hemmet/nära relationer. CAT uppmanade därför Mongoliet att upprätta mekanismer som syftar till att öka benägenheten att anmäla dessa brott.⁹²

För mer information om kvinnors situation i Mongoliet rekommenderas följande rapporter:

- World Bank Group, *Mongolia – Gender Assessment*, juni 2024, [url](#)
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, [url](#)
- UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences*, 2022-04-20, [url](#)
- CEDAW, *Concluding observations on the tenth periodic report of Mongolia*, 2022-07-12, [url](#)
- UNFPA, *Breaking the Silence for Equality*, 2018, [url](#)

⁸⁹ UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences*, 2022-04-20, [url](#), s. 15–16

⁹⁰ UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences*, 2022-04-20, [url](#), s. 9–10

⁹¹ UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences*, 2022-04-20, [url](#), s. 10, 12

⁹² CAT, *Concluding observations on the third periodic report of Mongolia*, 2024-12-11, [url](#), s. 11; United Nations, *Experts of the Committee against Torture Commend Mongolia for Committing to Abolish the Death Penalty, Raise Questions on Interrogation Rooms and Extradition Agreements*, 2024-11-13, [url](#)

3.5 Hbtqi-personer

Enligt en rapport från 2014 av FN:s utvecklingsprogram, UNDP, saknades det länge ord i det mongoliska språket för att uttrycka homosexuella relationer eller ”icke-traditionell” könsidentitet.⁹³ Enligt organisationen ILGA avkriminaliserades frivilliga samkönade sexuella handlingar 1961, och ingen ändring skedde i 2002 års strafflag.⁹⁴

Utrikesdepartementet rapporterade dock under 2007 att information om situationen för homo-, bi- och transsexuella var bristfällig och att samkönat sex eventuellt kunde lagföras enligt ett lagrum som förbjöd ”omoralisk tillfredsställelse av sexuella begär”.⁹⁵

Idag är diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet förbjuden efter ändringar i strafflagen, vilka trädde i kraft under 2017.⁹⁶

Historiskt har våldtäkt och annat sexuellt våld gentemot hbtqi-personer inte lagförts, men nuvarande lagstiftning innehåller ett starkare skydd för denna grupp och brottsbekämpande myndighetspersoner har gradvis fått utbildning för att stärka efterlevnaden av lagen.⁹⁷ Den nationella människorättskommissionen menade dock 2020 att ytterligare utbildning behövdes för till exempel utredare och åklagare. Kommissionen påpekade vidare att den mongoliska regeringen brustit vad gäller att utforma och implementera en mer omfattande diskrimineringslagstiftning.⁹⁸

FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter uttryckte i mars 2020 oro över fortsatt diskriminering av hbtqi-personer inom utbildning, arbetsliv, sjukvård och bostadsmarknad, liksom avsaknad av erkännande av samkönade par. Mongoliet rekommenderades att intensifiera sina ansträngningar för att bekämpa fördomar och stereotyper mot dessa grupper samt säkra att diskriminering och våld mot dem utreds och lagföras. Den mongoliska regeringen uppmanades också att överväga lagligt erkännande av samkönade parrelationer.⁹⁹ Samkönade äktenskap erkänns dock fortfarande inte.¹⁰⁰

Enligt amerikanska UD fick den icke statliga organisationen *LGBT Center* under 2023 rapporter om hot och våld mot hbtqi-personer i Mongoliet. De flesta fallen berörde unga personer som kommit ut inför, eller upptäckts av, sina familjer. Även om attityden gentemot hbtqi-personer generellt sett förbättrats i centrala Ulan Bator fortsatte hbtqi-personer att drabbas av diskriminering, såväl i det offentliga rummet som i hemmet. Hbtqi-personer rapporterade om rädsla både för våld i hemmet och hemlöshet, i synnerhet på landsbygden. Vidare rapporterades det att fall av diskri-

⁹³ UNDP & USAID, Being LGBT in Asia: Mongolia Country Report, 2014, [url](#), s. 6

⁹⁴ ILGA, State-Sponsored Homophobia, 2019, [url](#), s. 38

⁹⁵ Utrikesdepartementet, Mänskliga rättigheter i Mongoliet 2007, [url](#), s. 12

⁹⁶ CIVICUS, New law passed to protect LGBTI community from hate crimes, 2017-07-23, [url](#)

⁹⁷ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), F4

⁹⁸ UN OHCHR, Summary of Stakeholders' submissions on Mongolia, 2020-02-24, [url](#), s. 2

⁹⁹ UN Human Rights Council, Compilation on Mongolia, 2020-03-06, [url](#), s. 3

¹⁰⁰ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

minering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet sällan registreras hos polis eller åklagare. Polisen brister också ofta i att utreda de anmälningar som gjorts om våld, övergrepp och trakasserier mot hbtqi-personer.¹⁰¹

Det förekommer fortsatt rapporter om fall av så kallad konversionsterapi där unga personer tvingats till exempelvis psykologisk behandling eller religiösa riter i syfte att ändra sexuell orientering eller könsidentitet.¹⁰² Konversionsterapi är inte förbjudet,¹⁰³ och vissa kvinnliga hbtqi-personer med mental ohälsa uppges bli tvingade till sådan terapi inom vården, då många läkare ser lesbianism som en botbar sjukdom.¹⁰⁴

Så kallad könsnormaliserande operation eller hormonbehandling är standard för mycket unga barn med intersexvariation^{105, 106}

FN rapporterade vidare under 2023 om fall där personer som omhändertagits för att nyktra till blivit kvar frihetsberövade under lång tid, ibland i upp till sju dagar. Vid omhändertagande av hbtqi-personer i dessa sammanhang har verbala och fysiska övergrepp skett.¹⁰⁷

FN:s Tortyrkommitté CAT noterade i slutet av 2024 fortsatt förekomst av våld och övergrepp mot individer på grund av deras faktiska eller tillskrivna sexuella läggning liksom negativa attityder mot dessa individer från sjukvårdspersonal eller polis när de sökt vård eller när de rapporterat om våldsamma incidenter. Enligt CAT skedde inga effektiva utredningar av sådana incidenter.¹⁰⁸

När det gäller juridiskt erkännande vid könsbyte, tillåter folkbokföringslagen ändring av uppgifter i id-kort samt födelsebevis för att reflektera bytet om läkarintyg finns till stöd för detta.¹⁰⁹

Hbtqi-personers påverkansarbete för sina rättigheter har ökat på senare år, men hämmas fortfarande av den diskriminering de är utsatta för.¹¹⁰ Enligt LGBT Center i Mongoliet godkände mongoliska myndigheter inte en marsch för hbtqi-personers rättigheter under Pride 2023.¹¹¹

För mer information om hbtqi-personers situation i Mongoliet rekommenderas följande rapporter:

¹⁰¹ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁰² USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁰³ EQUALDEX, LGBT rights in Mongolia, [url](#), (hämtad 2025-02-20)

¹⁰⁴ Psychological Responsiveness NGO/World Organisation against Torture, Violence in Mental Health Facilities in Mongolia, 2024-09-30, [url](#), s. 6-7

¹⁰⁵ Den som är intersexperson har en medfödd variation i sin könskaraktäristika som inte stämmer överens med hur en typiskt kvinnlig eller typiskt manlig kropp förväntas vara. Att vara intersexperson är inte detsamma som att vara transperson.: RFSL, [url](#)

¹⁰⁶ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁰⁷ UN Human Rights Council, Visit to Mongolia, 2023-07-05, [url](#), s. 16

¹⁰⁸ CAT, Concluding observations on the third periodic report of Mongolia, 2024-12-11, [url](#), s. 12

¹⁰⁹ UNDP & USAID, Being LGBT in Asia: Mongolia Country Report, 2014, [url](#), s. 6

¹¹⁰ Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, [url](#), B4

¹¹¹ Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Mongolia 2023, 2024-04-24, [url](#)

- Children and Youth Services Review, *Navigation of self-conflict and role of self-acceptance within LGBT+ young people in contemporary Mongolia*, juni 2024, [url](#)
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, [url](#)
- United Nations Development Programme (UNDP) & United States Agency for International Development (USAID), *Being LGBT in Asia: Mongolia Country Report*, 2014, [url](#)

3.6 Personer med funktionsnedsättning

Mongoliet har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och 2016 antogs en lag om mänskliga rättigheter för funktionsnedsatta personer (*The law of Mongolia on human rights of persons with disabilities*).¹¹²

Enligt en rapport av *Asian Development Bank* (ADB) 2019 har funktionsnedsatta personers rättigheter erkänts i ökande grad under det senaste decenniet. Information om situationen för personer med funktionsnedsättning är dock fortfarande relativt begränsad. 2016 års lag innehåller en progressiv definition av funktionsnedsättning, men i samhället står stereotyper och stigma fortfarande ofta i vägen för kunskap. Funktionsnedsättning ses alltjämt i huvudsak som en medicinsk fråga i Mongoliet och är något som är värt att rapportera endast om det följs av någon social förmån och inte bringar skam över familjen.¹¹³

Enligt ADB:s rapport var personer med funktionsnedsättning avsevärt mer missgynnade än övrig befolkning, och i hushåll där funktionsnedsättning återfanns var fattigdomsincidensen mer än dubbelt så hög som i andra hushåll. Att klassificera och bedöma funktionsnedsättning har historiskt sett främst begränsats till att ske för vuxna personer. En tredjedel av barnen med funktionsnedsättning hade enligt ADB aldrig fått någon officiell bedömning. Funktionsnedsatta barns skolgång rapporterades vara avsevärt mer begränsad än andra barns, i synnerhet på landsbygden.¹¹⁴

Många platser i det offentliga saknar tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning. Arbetslagstiftning stadgar att företag med minst 25 anställda ska ha minst fyra procent med funktionsnedsättning i sin personal, annars hotar vite. Detta efterlevs dock inte.¹¹⁵

Barn med funktionsnedsättning har generellt tillåtelse att gå i vanliga skolor och förskolor, men nekas ibland tillträde. I praktiken finns också betydande hinder i

¹¹² Ministry of Labor and Social Protection/Japan International Cooperation Agency, *Disability in Mongolia 2017*, 2017, [url](#), s. 6

¹¹³ Asian Development Bank, *Living with Disability in Mongolia*, december 2019, [url](#), s. ix

¹¹⁴ Asian Development Bank, *Living with Disability in Mongolia*, december 2019, [url](#), s. xf

¹¹⁵ USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, 2024-04-23, [url](#)

form av exempelvis utbildad personal och avsaknad av infrastruktur. Enligt en inspektion under 2023 av en statsfinansierad skola för barn med hörselnedsättning saknade lärarna adekvat utbildning i teckenspråk. Förhållandena i internatet var undermåliga. Det förekom sträng behandling och verbala övergrepp från lärarnas sida och även att personalen begränsade kommunikationen mellan eleverna och deras familjer.¹¹⁶

I 2023-års utbildningslag stipuleras dock ett antal rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I paragraf 10.1.9 anges till exempel att studerande med funktionsnedsättning ska ges samma möjligheter och förutsättningar för utbildning som andra studerande.¹¹⁷

I en FN-rapport från oktober 2023 påpekades en rad åtgärder som Mongoliet bör vidta för att leva upp till sitt konventionsåtagande samt främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Däribland nämns att lagstiftning ännu inte fullt ut är i linje med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Mongoliet ser fortfarande huvudsakligen på funktionsnedsättningar enligt den medicinska modellen,¹¹⁸ vilket har negativ inverkan på inkludering i samhället och begränsar tillgång till adekvat stöd och service. Det finns vidare fortsatt en avsaknad av medvetenhet om rättigheterna i konventionen bland beslutsfattare, domare, åklagare, lärare, sjukvårdspersonal och andra.¹¹⁹

Om en person med en psykisk funktionsnedsättning blir föremål för en straffrättslig process behandlas de på samma sätt som alla andra. Det tas ingen särskild hänsyn till funktionsnedsättningen.¹²⁰

För mer information om situationen för personer med funktionsnedsättning rekommenderas följande rapporter:

- UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, *Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Mongolia*, 2023-10-05, [url](#)
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, [url](#)
- Asian Development Bank, *Living with Disability in Mongolia*, december 2019, [url](#)

¹¹⁶ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹¹⁷ Mongolia, General Law on Education, 2023, [inofficiell översättning] [url](#)

¹¹⁸ Historiskt har den dominerande synen varit att funktionsnedsättning är ett medicinskt problem som ska botas eller åtgärdas med medicinska ingrepp eller rehabilitering - ett synsätt som benämns "Den medicinska modellen". FN:s Konvention för personer med funktionsnedsättning baseras dock istället på ett socialt och rättighetsbaserat perspektiv. Genom ett sådant perspektiv är det istället fokus på de förändringar och tillgänglighetsanpassningar ett samhälle måste göra för att personer med funktionsnedsättning ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter.: Se t.ex.: [Använd Funktionsrättskonventionen!](#)

¹¹⁹ UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Mongolia, 2023-10-05, [url](#), s. 2

¹²⁰ National Human Rights Commission of Mongolia, On Mongolia's implementation of the International Covenant on the political and civil rights, 2024-01-08, [url](#), s. 4

3.7 Barn

Mongoliet tillträdde barnkonventionen 1990 och de två fakultativa protokollen 2003 och 2004.¹²¹ Den mongoliska regeringen har också på senare år genomfört ett antal åtgärder till skydd för barns rättigheter, bland annat har ett kapitel med brott mot barn inkluderats i strafflagen; en barnrättslag reviderats; en barnskyddslag antagits och en nationell handlingsplan upprättats.¹²² Enligt en FN-rapport från 2020 hade dock brott mot barns rättigheter inte minskat i omfattning.¹²³ Anmälningar av brott mot barn har dock ökat efter att anmälningsplikt införts i landet.¹²⁴

Amerikanska utrikesdepartementet rapporterade att övergrepp mot barn fortsatte att utgöra ett betydande problem i landet under 2023. Det bestod främst av våld i hemmet och sexuella övergrepp. Det finns en jourhavande myndighetstelefon där övergrepp mot barn kan anmälas. Det finns också statliga skyddsboenden för barn som är utsatta för våld i hemmet, sexuella övergrepp, eller som blivit försummade eller övergivna. Även en NGO i Ulan Bator driver boenden, men kapaciteten är otillräcklig. En del barn som lämnat hem där övergrepp begåtts har, enligt vissa observatörer, blivit tillbakasända till dessa hem av polisen. Varje provins har dock en polistjänsteman som specialiserat sig för att utreda brott mot, eller brott begångna av, unga.¹²⁵

FN:s Tortyrkommitté noterade i slutet av 2024 att den mongoliska regeringen tagit avgörande steg på lagstiftningsfronten för att bekämpa kroppsbestraffning av barn i olika miljöer. *Law on Child Protection* har antagits, vilken förbjuder kroppsbestraffning och annan förnedrande behandling gentemot barn av föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer i barnets omgivning.¹²⁶ Dock noterades samtidigt att höga nivåer av våldsamma disciplinära metoder mot barn fortsatt förekommer.¹²⁷

Mongoliet har undertecknat nyckelkonventionerna gällande barnarbete och har även stiftat nationella lagar och infört regleringar på området. Dock återfinns brister för att skydda barn från de värsta formerna av barnarbete.¹²⁸

Den FN-kommitté som granskar Mongoliets konventionsåtaganden avseende den värsta formen av barnarbete, uttryckte under 2023 oro över den fortsatta förekomsten av barnarbete inom områden som är tydligt skadliga och riskerar deras hälsa och säkerhet.¹²⁹ Det omfattade exempelvis påtvingat tiggeri och kommersiell sexuell exploatering samt farliga arbeten såsom gruvarbete eller att vara barn-jockey.¹³⁰

¹²¹ UD, Mänskliga rättigheter i Mongoliet 2007, [url](#), s. 2

¹²² UN OHCHR, Summary of Stakeholders' submissions on Mongolia, 2020-02-24, [url](#), s. 2; End Violence Against Children, Mongolia, 2019, [url](#)

¹²³ UN OHCHR, Summary of Stakeholders' submissions on Mongolia, 2020-02-24, [url](#), s. 2

¹²⁴ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2019, 2020-03-11, [url](#)

¹²⁵ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹²⁶ CAT, Concluding observations on the third periodic report of Mongolia, 2024-12-11, [url](#), s. 1, 12

¹²⁷ CAT, Concluding observations on the third periodic report of Mongolia, 2024-12-11, [url](#), s. 12

¹²⁸ USDOL, 2022 Findings on the Worst Forms of Child Labor, [url](#), II. Legal Framework for Child Labor

¹²⁹ ILO/Normlex, Observation (CEACR) – adopted 2023, published 112nd ILC session (2024), Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (no. 182) – Mongolia, [url](#)

¹³⁰ USDOL, 2022 Findings on the Worst Forms of Child Labor, [url](#)

Reviderad arbetslagstiftning innebär att det är möjligt att göra oannonserade arbetsplatsinspektioner som kan resultera i påföljder. Trots detta har inspektörer varit osäkra på vad som gäller, vilket kan ha hindrat implementering. Brist på utbildning bland annat, har också medfört att brottsbekämpande myndigheter ibland frihetsberövat barnoffer som varit föremål för prostitution, istället för att överlämna dem till sociala myndigheter.¹³¹

Vissa framsteg skedde, enligt det amerikanska arbetsmarknadsdepartementet, under 2023 avseende åtgärder för att eliminera de värsta formerna av barnarbete. Den mongoliska regeringen ökade exempelvis antalet barnrättsinspektörer från 13 till 41. Den nationella barnkommittén omorganiserades också och fick förnyat mandat. Som problem framhölls att det fortfarande saknas straffrättsliga påföljder om minimiåldern för arbete inte följs, och att minimiåldern för att vara barnjockey är 8 år, långt under den 18-årsgräns som återfinns för riskfyllda arbeten.¹³²

Barn fortsätter att falla offer för människohandel. Trots ansträngningar från regeringen att motverka problemet är det inte tillräckligt för att fullt ut möta minimistandard för att eliminera människohandel.¹³³

För mer information om situationen för barn rekommenderas följande rapporter:

- US Department of State (USDOS), *2024 Trafficking in Persons Report: Mongolia*, 2024-06-24, [url](#)
- US Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, [url](#)
- US Department of Labor (USDOL), *2023 Findings on the Worst Forms of Child Labor*, [url](#)
- Save the Children, *Child Rights in Mongolia 2018*, [url](#)

3.8 Rätten till liv, kroppslig integritet, frihet och personlig säkerhet

3.8.1 Dödsstraff

Dödsstraffet avskaffades i Mongoliet genom en ny strafflag som trädde i kraft under 2017.¹³⁴

¹³¹ USDOL, 2022 Findings on the Worst Forms of Child Labor, [url](#)

¹³² USDOL, 2023 Findings on the Worst Forms of Child Labor, [url](#)

¹³³ USDOS, 2024 Trafficking in Persons Report: Mongolia, 2024-06-24, [url](#)

¹³⁴ Amnesty International, Mongolia: More must be done to improve Human Rights, 2019/2020, [url](#), s. 4

President Khaltmaa Battulga sökte under 2018 återinföra dödsstraffet för brott gällande sexuellt våld mot barn.¹³⁵ Förslaget ska dock senare ha avfärdats eftersom ett återinförande skulle strida mot Mongoliets internationella förpliktelser.¹³⁶

Under 2023 förelåg inga rapporter om utomrättsligt dödande från myndigheternas sida.¹³⁷

3.8.2 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Mongoliet har ratificerat FN:s konvention mot tortyr samt dess tilläggsprotokoll.¹³⁸ Även den mongoliska konstitutionens artikel 16.13 innehåller ett förbud mot tortyr och omänsklig, grym eller förnedrande behandling.¹³⁹ En studie genomförd av den nationella människorättskommissionen 2018 visade på ett antal fall av överträdelser, såsom polisövergrepp gentemot frihetsberövade och bristfälliga förhållanden i förvarscenter.¹⁴⁰ Onödigt tvång samt omänsklig, förnedrande behandling eller bestraffning gentemot frihetsberövade förekom, i synnerhet i syfte att framtvunga erkännanden, enligt amerikanska utrikesdepartementet 2020.¹⁴¹

Mongoliets nationella MR-kommission rapporterade under början av 2024 om fortsatt förekomst av psykisk tortyr och inhuman behandling av frihetsberövade individer och deras familjemedlemmar, under rättsprocesser, i fängelser och förvarsanläggningar.¹⁴² Amnesty International rapporterade också att FN:s arbetsgrupp med fokus på godtyckliga frihetsberövanden uttryckt oro över fortsatta rapporter om erkännanden under olaga tvång.¹⁴³

Maxstraffet för tortyr är fem års fängelse, eller livstid om offret avlider till följd av tortyren. Åtal för tortyr sker dock sällan. Om en offentlig tjänsteman utfört tortyr enligt order av en överordnad – och saknat kunskap om att handlingen är förbjuden – kan inte ansvar utkrävas. Dock är då den överordnade tjänstemannen, som gett ordern, ansvarig för brottet. Det är svårt att samla bevis för tortyr eller andra övergrepp. Många fängelser och förvarscenter har kameraövervakning, men myndigheterna rapporterade ofta att utrustningen inte fungerat vid tidpunkter då övergrepp ska ha skett. Myndigheterna försvarade också ibland rättshjälp till frihetsberövade.¹⁴⁴

¹³⁵ Amnesty International, Mongolia: More must be done to improve Human Rights, 2019/2020, [url](#), s. 4

¹³⁶ European Commission, The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2018 – 2019, 2020-02-10, [url](#), s. 9

¹³⁷ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹³⁸ Se bilaga till denna rapport.

¹³⁹ Constitution, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#), artikel 16.13

¹⁴⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#), s. 12

¹⁴¹ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2019, 2020-03-11, [url](#), s. 2

¹⁴² National Human Rights Commission of Mongolia, On Mongolia's implementation of the International Covenant on the political and civil rights, 2024-01-08, [url](#), s. 2

¹⁴³ Amnesty International, The State of the World's Human Rights: Mongolia 2023, 2024-04-24, [url](#)

¹⁴⁴ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

Straffrihet utgjorde ibland ett problem inom säkerhetsstyrkorna. Den nationella MR-kommissionen, bland andra, noterade att utredning av brott begångna av säkerhetsstyrkor och brottsbekämpande myndigheter ofta sker internt. Ofta är den allvarligaste påföljden i dessa fall avsked från tjänsten och inte straffrättsliga påföljder.¹⁴⁵

För mer information om bl.a. situationen avseende tortyr rekommenderas följande rapport:

- CAT (Committee against Torture), *Concluding observations on the third periodic report of Mongolia*, 2024-12-11, [url](#)

3.8.3 Frihetsberövande

Enligt mongolisk lag ska ingen person gripas eller nekas frihet annat än i enlighet med specifika procedurer som innehåller rätten för den enskilde att få frihetsberövandet prövat i domstol.¹⁴⁶

I oktober 2022 besökte FN:s arbetsgrupp med fokus på godtyckligt frihetsberövande Mongoliet. Arbetsgruppen noterade en del positiva förändringar, såsom förbättrat mandat för den nationella MR-kommissionen och antagandet av en lag om MR-försvare. Utmaningar identifierades dock inom det straffrättsliga systemet. Det inkluderade tillkortakommanden avseende implementering av den reviderade straffprocesslagen och frihetsberövande i polisarrest. Vidare uttrycktes oro över förhållanden gällande processgarantier och rätten till en rättvis rättegång m.m. Vissa lagrum befanns inte fullt ut inkorporera de krav som stipuleras i internationell rätt avseende förbud mot godtyckligt frihetsberövande.¹⁴⁷

Den mongoliska MR-kommissionen påpekade bristande efterlevnad av olika regelverk under 2023, exempelvis bruket av isoleringsceller. I strid med konstitutionella garantier och internationella avtal användes isoleringscell till individer som endast begått mindre disciplinära förseelser. Vidare hölls vissa individer som begått stöld och rån och som dömts till fängelse i 2–7 år, i isoleringscell i en specialenhet avsedd för livstidsfångar. Även livstidsfångar hölls ofta isolerade, i strid med gällande lagar och internationella normer. Kommissionen har under åren 2020–2022 fått åtskilliga klagomål beträffande tidsutdräkt vid internering, vilket enligt kommissionen indikerar en trend där frihetsberövande i väntan på rättegång synes mer långvarigt än vad regelverken föreskriver.¹⁴⁸

När det gäller förhållanden i fängelser har FN:s arbetsgrupp med fokus på godtyckligt frihetsberövande noterat att intagna på öppna anstalter arbetar och får månadslön. Gott uppförande belönas enligt ett bonussystem genom vilket de intagna kan

¹⁴⁵ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁴⁶ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁴⁷ UN Human Rights Council, Visit to Mongolia, 2023-07-05, [url](#), s. 1

¹⁴⁸ National Human Rights Commission of Mongolia, On Mongolia's implementation of the International Covenant on the political and civil rights, 2024-01-08, [url](#), s. 2–3

förkorta sina straff. Intjänade bonusdagar kan dock dras in vid disciplinbrott, och detta förfarande skedde godtyckligt utan tydlig process.¹⁴⁹

Intagna på fängelser är föremål för mycket strikta regler för uppförande. Exempelvis finns röda linjer målade i golven som inte får överträdas och som ibland måste rundas genom omvägar. Enligt FN:s arbetsgrupp rapporteras det konsekvent om felaktiga bestraffningar för överträdelser av linjerna. Arbetsgruppen har vidare uttryckt särskild oro över att de intagna inte velat prata med deras delegation, av rädsla för repressalier.¹⁵⁰

När det gäller intagna som bedöms vara i risk att begå självmord föreskrivs enligt protokoll att de ska förses med handbojor, och det finns ingen tidsgräns för hur länge en person får ha dessa.¹⁵¹

När det gäller den stängda specialenheten ”Fängelse nr. 405”, uttryckte FN:s arbetsgrupp oro över det förtryckande och bestraffande beteende som präglade behandlingen av fångar där.¹⁵²

För mer information rekommenderas:

- Amnesty International, *On Article 26 of the Law on Police Service focused on Temporary Detention submitted to the Constitutional Court of Mongolia*, maj 2024, [url](#)
- National Human Rights Commission of Mongolia, *On Mongolia’s implementation of the International Covenant on the political and civil rights*, 2024-01-08, [url](#)
- UN Human Rights Council, *Visit to Mongolia*, 2023-07-05, [url](#)
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, [url](#)

3.8.4 Offer för människohandel

Människohandel pågår i Mongoliet och offren är både mongoliska medborgare och medborgare från andra länder. Mongoliska medborgare blir också offer för människohandel i utlandet. Mongoliet kan vidare utgöra transitland för exploatering av utländska medborgare inom sexhandel och tvångsarbete i Ryssland och Kina. De flesta mongoler som faller offer för sexhandel är från fattiga landsbygdsområden. Handeln sker i huvudsak i Ulan Bator, provinshuvudstäder och i gränsområden. Kvinnor som är utsatta för våld i hemmet liksom hbtqi-personer och arbetare inom den informella sektorn kan vara särskilt sårbara för exploatering.¹⁵³

Den mongoliska regeringen möter inte fullt ut minimistandard för att eliminera människohandel, men större ansträngningar har gjorts under 2023 och 2024. Fler

¹⁴⁹ UN Human Rights Council, *Visit to Mongolia*, 2023-07-05, [url](#), s. 11

¹⁵⁰ UN Human Rights Council, *Visit to Mongolia*, 2023-07-05, [url](#), s. 11–12

¹⁵¹ UN Human Rights Council, *Visit to Mongolia*, 2023-07-05, [url](#), s. 12

¹⁵² UN Human Rights Council, *Visit to Mongolia*, 2023-07-05, [url](#), s. 13

¹⁵³ USDOS, *2024 Trafficking in Persons Report: Mongolia*, 2024-06-24, [url](#)

misstänkta fall av människohandel har utretts och fler åtal har skett mot personer som bedrivit människohandel relaterat till arbete. Regeringen har också utökat budgeten för arbetet mot människohandel. Brister finns dock inom vissa nyckelområden, och exempelvis åtalades och dömdes färre personer, totalt sett, för människohandel och färre offer identifierades jämfört med tidigare.¹⁵⁴

För mer information om människohandel rekommenderas:

- USDOS, *2024 Trafficking in Persons Report: Mongolia*, 2024-06-24, [url](#)

3.8.5 Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar

Det förekommer inget pågående våld mellan väpnade grupper eller mellan väpnade grupper och staten i Mongoliet. Det föreligger inte heller någon situation av pågående samhällsligt våld på grund av exempelvis sociala, etniska eller religiösa skillnader.¹⁵⁵

Det finns idag inte några antidemokratiska aktörer i landet som har reellt inflytande. De ultranationalister som förespråkar ett icke demokratiskt system är i huvudsak perifera.¹⁵⁶

3.8.6 Miljökatastrofer

Mongoliet är riskområde för en rad olika typer av naturkatastrofer, såsom stormar, översvämningar, torka, jordbävningar och extrema väderförhållanden som *dzud*.¹⁵⁷ Dzud leder ibland till enorma boskapsförluster och slår hårt mot människors försörjningsmöjligheter i ett land där en stor andel av befolkningen är beroende av boskap för sin försörjning. På grund av klimatförändringar har problemen ökat på senare år.¹⁵⁸

¹⁵⁴ USDOS, *2024 Trafficking in Persons Report: Mongolia*, 2024-06-24, [url](#)

¹⁵⁵ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2024 Country Report – Mongolia*, 2024-03-19, [url](#), s. 30; Asia Foundation, *Mongolia*, 2017, [url](#), s. 2

¹⁵⁶ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2024 Country Report – Mongolia*, 2024-03-19, [url](#), s. 30, 35

¹⁵⁷ Allvarliga vinterförhållanden associerade med stora förluster av boskap.: Asian Disaster Preparedness Center/UN Office for Disaster Risk Reduction, *Disaster Risk Reduction in Mongolia*, Status Report, juli 2019, [url](#)

¹⁵⁸ European Commission, European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, *Mongolia – Fact sheet*, 2019-05-16, [url](#)

4. Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter

4.1 Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet

Generellt sett arbetar Mongoliet för att främja demokrati, mänskliga rättigheter och lagstyre i landet sedan flera decennier tillbaka.¹⁵⁹ Den mongoliska konstitutionen ger också ett långtgående skydd vad gäller den enskildes rättssäkerhet.¹⁶⁰

Den offentliga förvaltningen har stadigt ökat i omfattning under det senaste decenniet. Enligt rapportering från Statsförvaltningsrådet fanns 2021 drygt 200 000 anställda statstjänstemän, jämfört med cirka 140 000 under 2017. Politiska tillsättningar är dock vanligt förekommande, även om en lag från 2019 syftar till att avpolitisera statsförvaltningen och göra den mer meritbaserad. Denna lag har bidragit till att förbättra förvaltningens verksamhet, men MPP:s nuvarande politiska dominans har hämmat utvecklingen och minskat insynen vad gäller tjänstetillsättningar.¹⁶¹

De senaste tre decennierna har makten ofta skiftat frekvent vilket medfört att långsiktiga politiska mål fått stå tillbaka till förmån för mer kortsiktiga intressen. MPP har dock efter de senaste två parlamentsvalen och det senaste presidentvalet haft majoritet i parlamentet och därmed, i teorin, bättre möjlighet att bedriva en mer långsiktig politik. Reformsinnade inom MPP har dock haft svårt att genomdriva långsiktiga politiska initiativ inom rättsväsen, gruvindustri och infrastruktur, på grund av olika särintressen och splittring inom partiet. Implementering av större politiska beslut försvåras också av korruption, bristande personella samt finansiella resurser och på grund av att politiska aktörer prioriterar sina egenintressen.¹⁶²

Konstitutionen föreskriver ett oberoende för rättsväsendet.¹⁶³ Mongoliet har vidtagit många åtgärder sedan konstitutionen antogs 1992 för att reformera rättsväsendet. Sedan 2021 har presidentens makt över rättsväsendet minskat. En ny domstolslag under 2019 och konstitutionella förändringar har också varit viktiga steg i utveckling mot ett oberoende rättsväsen.¹⁶⁴

¹⁵⁹ Delegation of the European Union to Mongolia, Mongolia: Overview of the human rights and democracy situation, 2023-08-01, [url](#)

¹⁶⁰ UD, Mänskliga rättigheter i Mongoliet 2007, [url](#), s. 1; Constitute, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#)

¹⁶¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 33

¹⁶² Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#), s. 30–31

¹⁶³ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁶⁴ UN Human Rights Special Procedures, Preliminary Observations from the Special Rapporteur on Independence of Judges and Lawyers, visit to Mongolia, 2023-11-15, [url](#), s. 1

EU:s delegation till Mongoliet framhöll dock i augusti 2023 att det är av fortsatt vikt att prioritera reformer av rättsväsendet, vars institutionella kapacitet är svag.¹⁶⁵ Rättsväsendets oberoende behöver också stärkas ytterligare.¹⁶⁶

Enligt vissa NGO:er och privata företag förekom det fortsatt korruption och tredjepartsinflytande inom rättsväsendet under 2023. Utredare, åklagare och domare hade också omfattande ärendebalanser att hantera, vilket resulterade i frekvent överskridande av tidsfrister samt annan negativ inverkan på ärendena.¹⁶⁷

Den nationella polismyndigheten och den allmänna myndigheten för gränskontroll, som sorterar under justitie- och inrikesministeriet, har det primära ansvaret för den inre säkerheten i landet. Den allmänna underrättelsetjänsten, vilken rapporterar till premiärministern, kan stödja dessa två organisationer i arbetet med inre säkerhet. Försvarsmakten rapporterar till försvarsministeriet och kan assistera de inre säkerhetsstyrkorna när de behöver akut assistans eller katastrofstöd. Säkerhetsstyrkorna står under kontroll av de civila myndigheterna.¹⁶⁸

Under 2022 påbörjades implementering av en nationell förebyggande mekanism i syfte att förebygga tortyr och annan omänsklig förnedrande behandling.¹⁶⁹ Det rapporteras dock om fortsatt förekomst av psykisk tortyr och omänsklig behandling av frihetsberövade personer.¹⁷⁰ Dessa fall blir dock sällan föremål för rättsprocess. Enligt åklagarmyndigheten går endast 5 procent av klagomålen om tortyr och annan illabehandling vidare till domstol, på grund av bristande kompetens och oberoende hos de myndighetsorgan som utreder fallen.¹⁷¹

Straffprocesslagen stipulerar tidsgränser för frihetsberövande innan rättegång. I praktiken förlängs dock frihetsberövandet utan klara tidsgränser. Den nationella MR-kommissionen har under åren 2020–2022 fått allt fler klagomål relaterat till förlängt frihetsberövande.¹⁷²

Mongoliet har under de senaste tre decennierna visat engagemang för att utveckla demokrati, mänskliga rättigheter och lagstyre. Dock kvarstår utmaningar relaterat till exempelvis implementeringen av relevanta lagar.¹⁷³ Korruption utgör fortsatt ett

¹⁶⁵ Delegation of the European Union to Mongolia, Mongolia: Overview of the human rights and democracy situation, 2023-08-01, [url](#)

¹⁶⁶ UN Human Rights Special Procedures, Preliminary Observations from the Special Rapporteur on Independence of Judges and Lawyers, visit to Mongolia, 2023-11-15, [url](#), s. 2

¹⁶⁷ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

¹⁶⁸ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2019, USDOS, 2020-03-11, [url](#)

¹⁶⁹ Amnesty International, Mongolia: Human Rights Agenda for the 2024-2028 State Great Khural, 2024-06-28, [url](#), s. 14

¹⁷⁰ National Human Rights Commission of Mongolia, On Mongolia's implementation of the International Covenant on the political and civil rights, 2024-01-08, [url](#), s. 2

¹⁷¹ Amnesty International, Mongolia: Human Rights Agenda for the 2024-2028 State Great Khural, 2024-06-28, [url](#), s. 14

¹⁷² National Human Rights Commission of Mongolia, On Mongolia's implementation of the International Covenant on the political and civil rights, 2024-01-08, [url](#), s. 3

¹⁷³ Delegation of the European Union to Mongolia, Mongolia: Overview of the human rights and democracy situation, 2023-08-01, [url](#)

omfattande problem, och många anser att situationen försämrats på senare år, i synnerhet vad gäller statlig inblandning i gruvindustrin.¹⁷⁴ Det är högnivåkorruption som utgör den största utmaningen.¹⁷⁵

Under 2019–2021 låg Mongoliet på 35 av 100 möjliga i Transparency Internationals korruptionsindex. (Enligt skalan innebär 0 poäng ”mycket korrupt” medan 100 poäng innebär ”mycket fritt från korruption”.) Under 2022–2024 har Mongoliet legat på 33 av 100. Under 2024 rankas Mongoliet 114 av 180 länder. (Sverige rankas 8/180)¹⁷⁶

När det gäller MR-kränkningar är det Mongoliets nationella människorättskommission som ansvarar för att ta emot, utreda och processa klagomål om kränkningar. Kommissionen upprättades med stöd av en lag som antogs av parlamentet år 2000. Utöver att granska enskilda klagomål har kommissionen också bland annat i uppgift att ge råd samt föreslå åtgärder för implementering av konventionsåtaganden på människorättsområdet. Kommissionen ska också assistera regeringen i arbetet med konventionsrapportering och arbeta för utbildning och att höja allmänhetens kunskap om MR-lagar och konventioner.¹⁷⁷

För mer information om myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter rekommenderas:

- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2024 Country Report – Mongolia*, 2024-03-19, [url](#)
- National Human Rights Commission of Mongolia, *Mongolia’s implementation of the International Covenant on the political and civil rights*, 2024-01-08, [url](#)
- Amnesty International, *Mongolia: Human Rights Agenda for the 2024-2028 State Great Khural*, 2024-06-28, [url](#)
- OECD, *Baseline Report of the fifth round of monitoring of Anti-corruption reforms in Mongolia*, 2024-09-17, [url](#)
- UN Human Rights Council, *Visit to Mongolia*, 2023-07-05, [url](#)
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023*, 2024-04-23, [url](#)
- European Commission, *The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2020–2022*, 2023-11-21, [url](#)

¹⁷⁴ Freedom House, *Freedom in the World 2024*, Mongolia, [url](#), avsnitt C2

¹⁷⁵ European Commission, *The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2020 – 2022*, 2023-11-21, [url](#), s. 2; OECD, *Baseline Report of the fifth round of monitoring of Anti-corruption reforms in Mongolia*, 2024-09-17, [url](#), s. 12

¹⁷⁶ Transparency International, *Corruption Perceptions Index, 2024*, [url](#), (hämtad 2024-02-19)

¹⁷⁷ Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions, *Mongolia*, National Human Rights Commission of Mongolia, odaterad, [url](#)

5. Non-refoulement

Mongoliet har inte undertecknat 1951 års Genèvekonvention eller 1967 års New York-protokoll.¹⁷⁸ FN:s tortyrkommitté har rekommenderat Mongoliet att vidta effektiva lagstiftande, rättsliga och administrativa åtgärder för att efterleva förpliktelserna om non-refoulement och försäkra sig om att ingen person utvisas eller vidare-sänds till ett land där denne riskerar att utsättas för tortyr.¹⁷⁹

Under 2014 utvisades, enligt Amnesty, två asylsökande från Mongoliet till Kina i strid med principen om non-refoulement. Åtminstone en av dem hade ett öppet ärende hos UNHCR, vilka ansvarar för registrering och statusbedömning av asylsökande i Mongoliet.¹⁸⁰

Under 2023 rapporterade amerikanska UD att den mongoliska regeringen samarbetade med UNHCR avseende stöd till asylsökande och till personer som bedömts vara flyktingar av UNHCR. Asylsökande angavs i de flesta fall vara skyddade från att deporteras.¹⁸¹

¹⁷⁸ Amnesty International, Mongolia: More must be done to improve Human Rights, 2019/2020, [url](#), s. 5

¹⁷⁹ UN Human Rights Council, Compilation on Mongolia, 2020-03-06, [url](#), s. 10

¹⁸⁰ Amnesty International, Mongolia, Human Rights Concerns remain despite efforts to implement recommendations from previous review, maj 2015, [url](#), s. 5

¹⁸¹ USDOS, Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2023, 2024-04-23, [url](#)

Källförteckning

Elektroniska källor

Amnesty International, Mongolia: Human Rights Agenda for the 2024-2028 State Great Khural, 2024-06-28, [url](#)

Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Mongolia 2023, 2024-04-24, [url](#)

Amnesty International, Mongolia: More must be done to improve Human Rights, 2019/2020, [url](#)

Amnesty International, Mongolia, Human Rights Concerns remain despite efforts to implement recommendations from previous review, maj 2015, [url](#)

Article 19 & Transparency International, Mongolia: Criminalization of defamation is another disturbing attack on media freedom, threatening anti-corruption efforts, 2020-04-29, [url](#)

ADB (Asian Development Bank), Civil Society Brief: Mongolia, april 2019, [url](#)

ADB Living with Disability in Mongolia, december 2019, [url](#)

Asian Disaster Preparedness Center/UN Office for Disaster Risk Reduction, Disaster Risk Reduction in Mongolia, Status Report, juli 2019, [url](#)

Asia Foundation, Mongolia, 2017, [url](#)

Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions, Mongolia, National Human Rights Commission of Mongolia, odaterad, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2024 Country Report – Mongolia, 2024-03-19, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report – Mongolia, 2020-04-29, [url](#)

CAT, Concluding observations on the third periodic report of Mongolia, 2024-12-11, [url](#)

CEDAW, Concluding observations on the tenth periodic report of Mongolia, 2022-07-12, [url](#)

Children and Youth Services Review, Navigation of self-conflict and role of self-acceptance within LGBT+ young people in contemporary Mongolia, juni 2024, [url](#)

CIVICUS, Progress on Human Rights Defender's Bill in Mongolia but Defamation Laws put Media at risk, 2020-06-17, [url](#)

CIVICUS, New law passed to protect LGBTI community from hate crimes, 2017-07-23, [url](#)

Congressional Research Service, Parliamentary Elections in Mongolia, 2024-07-09, [url](#)

Constitute, Mongolia's Constitution of 1992 with Amendments through 2001, [url](#)

Delegation of the European Union to Mongolia, Mongolia: Overview of the human rights and democracy situation, 2023-08-01, [url](#)

Encyclopædia Britannica, Mongolia, Independence and revolution, odatrad, [url](#)

End Violence Against Children, Mongolia, 2019, [url](#)

EQUALDEX, LGBT rights in Mongolia, [url](#), (hämtad 2025-02-20)

EUAA (European Union Agency for Asylum), Applying the concept of safe countries in the asylum procedure, 2022-12-01, [url](#)

European Centre for Law and Justice, Religious Freedom in Mongolia, 2019, [url](#)

European Commission, The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2020–2022, 2023-11-21, [url](#)

European Commission, The EU Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance ('GSP+') assessment of Mongolia covering the period 2018–2019, 2020-02-10, [url](#)

European Commission, European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, Mongolia – Fact sheet, 2019-05-16, [url](#)

Forum Asia, Mongolia: New law protecting human rights defenders welcomed but problematic clauses raise concerns, 2021-05-20, [url](#)

France 24, Hard-hitting journalist ensnared in Mongolia's press freedom crackdown, 2024-06-12, [url](#)

Freedom House, Freedom in the World 2024, Mongolia, odatrad, [url](#)

Freedom House, Freedom in the World 2020, Mongolia, odatrad, [url](#)

IDEA, In Mongolia, electoral reform ushers in a record number of women to parliament, 2024-07-11, [url](#)

ILGA, International Lesbian, Gay, Bisexual Trans and Intersex Association, State-Sponsored Homophobia, 2019, [url](#)

ILO/Normlex, Observation (CEACR) – adopted 2023, published 112nd ILC session (2024), Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (no. 182) – Mongolia, 2024, [url](#)

Ministry of Labor and Social Protection/Japan International Cooperation Agency, Disability in Mongolia 2017, 2017, [url](#)

Montsame, The 2024 State Great Khural Election of Mongolia: Voter Turnout Reaches 69,3 percent, 2024-06-28, [url](#)

MRGI (Minority Rights Group International), World Directory of Minorities and Indigenous Peoples, Mongolia, Minorities and Indigenous Peoples, uppdaterad maj 2020, [url](#)

National Human Rights Commission of Mongolia, On Mongolia's implementation of the International Covenant on the political and civil rights, 2024-01-08, [url](#)

OECD, Baseline Report of the fifth round of monitoring of Anti-corruption reforms in Mongolia, 2024-09-17, [url](#)

OECD, Anti-Corruption Reforms in Mongolia, 2019, [url](#)

OSCE & ODIHR, Mongolia – Parliamentary Elections 28 June 2024, mars 2024, [url](#)

Psychological Responsiveness NGO/World Organisation against Torture, Violence in Mental Health Facilities in Mongolia, 2024-09-30, [url](#)

Reporters without Borders, World Press Freedom Index 2024, [url](#)

Transparency International, Corruption Perceptions Index, 2024, [url](#), (hämtad 2024-02-19)

The Mongolian Journal of International Affairs, Mongolia as a Modern Sovereign Nation-state, 2006, [url](#)

UD (Utrikesdepartementet), Mänskliga rättigheter i Mongoliet 2007, [url](#)

UI (Utrikespolitiska institutet), Landguiden, Mongoliet, [url](#) [betaltjänst]

United Nations, Experts of the Committee against Torture Commend Mongolia for Committing to Abolish the Death Penalty, Raise Questions on Interrogation Rooms and Extradition Agreements, 2024-11-13, [url](#)

UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Mongolia, 2023-10-05, [url](#)

UN Human Rights Council, Visit to Mongolia, 2023-07-05, [url](#)

UN Human Rights Council, Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, 2022-04-20, [url](#)

UN Human Rights Council, Compilation on Mongolia, 2020-03-06, [url](#)

UN Human Rights Special Procedures, Preliminary Observations from the Special Rapporteur on Independence of Judges and Lawyers, visit to Mongolia, 2023-11-15, [url](#)

UN OHCHR, Summary of Stakeholders' submissions on Mongolia, 2020-02-24, [url](#)

UN OHCHR, Compilation on Mongolia, 2020-03-06, [url](#)

UN OHCHR, Mongolia: UN expert warns against setbacks in rule of law and shrinking space for civil society, 2019-05-13, [url](#)

UNDP, Advancing Mongolia's civil service reform: Professional and citizen centered civil service, 2023-11-01, [url](#)

UNDP, Law of Mongolia on Civil Service (revision), 2017, [url](#)

UNDP & USAID, Being LGBT in Asia: Mongolia Country Report, 2014, [url](#)

UNFPA, Breaking the Silence for Equality, 2018, [url](#)

USDOL (US Department of Labor), 2023 Findings on the Worst Forms of Child Labor, [url](#)

USDOL (US Department of Labor), 2022 Findings on the Worst Forms of Child Labor, [url](#)

USDOS (US Department of state), 2024 Trafficking in Persons Report: Mongolia, 2024-06-24, [url](#)

USDOS (US Department of state), 2023 Report on International Religious Freedom: Mongolia, [url](#)

USDOS (US Department of state), Country Report on Human Rights Practices: Mongolia 2019, 2020-03-11, [url](#)

Uvsh, Delgerjargal, Party Politics, Unexpected Democratization, and Hopeful Consolidation in Mongolia, 2023, [url](#)

VOA, Mongolia sentences prominent journalist to nearly 5 years in prison, 2024-07-19, [url](#)

VOA, Mongolian PM declares victory in polls dominated by corruption, economy, 2024-06-20, [url](#)

World Bank Group, Mongolia – Gender Assessment, juni 2024, [url](#)

Bilaga

Mongoliet

Centrala internationella överenskommelser ¹⁸²	Datum för ratificering/accession/succession
FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	2002-01-24
Fakultativt protokoll till FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	2015-02-12
FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter	1974-11-18
Andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter syftande till dödsstraffets avskaffande	2012-03-13
FN:s konvention till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden	2015-02-12
FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor	1981-07-20
FN:s konvention om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering	1969-08-06
FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter	1974-11-18
FN:s konvention för skydd av migrantarbetares och deras familjers rättigheter	Ej signerad
FN:s konvention om barnets rättigheter	1990-07-05
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	2009-05-13
Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna ¹⁸³	Ej relevant
Tilläggsprotokoll nr 6 till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna gällande avskaffande av dödsstraff ¹⁸⁴	Ej relevant

¹⁸² Informationen om FN-traktat är hämtad från OHCHR:s "Treaty Body Database", tillgänglig på: [url](#)

¹⁸³ Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 005, 2020-08-04, [url](#)

¹⁸⁴ Europarådet, Chart of signatures and ratifications of Treaty 114, 2020-08-04, [url](#)